

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.—kor.

Félévre . 10.—kor.

Negyedévre 5.—kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttör és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Konez Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Az esztergomi ünnep.

Debrecen, aug. 14.

A keresztyénségnek Magyarországra behozatala hazánk történetének oly fontos momentuma, hogy annak megünneplése méltó lett volna az egész ország összes lakosságához felekezeti és osztálykülönbség nélkül. Fájdalom, ezt az ünnepet egyik felekezet magának foglalta le és így kizárta annak a lehetőségét, hogy az ünnepély országos jellegű legyen és így a magyar nemzet ünnepe helyett Esztergomban megtartják a magyar katolicizmus kilencszázéves emlékünnepét.

Ilyen a magyar vér; szereti a pártoskodást és a széthuzást és nem elég, hogy az ünnep kérdésében nem tudott megegyezni az egyházi és világi elem, azonkívül még az egyházban is nézeteltérések merültek fel az ünnep jelentősége és terjedelme tárgyában s ha Székesfehérvár harcias szellemű püspökét véletlen halála meg nem gátolja terveit kivitelében, megértük volna, hogy még a katolikus egyházban sem találtuk volna meg az annyira kívánatos egységet és egyetértést a

magyar keresztyénség kilencszázados emlékünnepélyén.

Pedig a keresztyénség kilencszázados évfordulója elég fontos mozzanat arra nézve, hogy e pontnál megálljunk és visszatekintve hazánk történetére, megvizsgáljuk az események sorozatát s levonjuk abból az erkölcsi tanulságot a jövő számára. Hallottunk olyan véleményt is, mely ez ünnep megtartását feleslegesnek, szükségtelennek tartja, — mondván — hogy a milenium megünneplésével a multak iránt tartozó kötelességünknek eleget tettünk s hogy Magyarország ezredéves fennállásának ünnepén megemlékeztünk a keresztyénség behozataláról is; e felfogás azonban nem igazolható, mert a honalapítás és a keresztyénség behozatala két egyenlően fontos történeti aktus, melyeknek a nemzetre elhatározó befolyásuk volt s teljesen igaz a történetírásnak az a kijelentése, hogy míg a honalapítás megszerezte a hazát a magyarnak, a keresztyénség azt megtartotta. És minél többször emlékszik vissza a nemzet multjára, annál több erőt gyűjt Anteusként annak tanulságaiból a jövőre nézve s különösen a ma-

gyarságnak fontos érdeke az, hogy a hazában élő nemzetiségek előtt a történelem el nem vitatható eseményeire támaszkodva mutassa meg, hogy jogaink nem pusztán feltevéseken, hanem kézzelfogható tényeken alapulnak, hogy mi vagyunk e földön a legrégebb lakosok, hogy miénk e haza s hogy jogainknak mindenkor érvényt szereztünk s azoknak a jövőben is mindenkor érvényt szerezni képesek vagyunk.

A keresztyénség behozatalának megünneplése tehát nem felesleges; a tévedés azonban ott rejlik, hogy a keresztyénség ünnepe csupán egy felekezetnek képezi sajátját. Mert nemcsak egy keresztyén felekezetnek, nem is a keresztyén felekezetnek, hanem az egész nemzetnek kellett volna ezt a jelentős történeti mozzanatot méltányolni s a felekezeti exclusivitást ez alkalomból teljesen kizárni. Kormányunk nagyon helyesen tette, hogy miután egyik felekezet ez ünnepélyt a maga számára lefoglalta, tapintatosan nem avatkozott az ünnep rendezésébe s ez által kikerülte egy kellemetlen felekezeti surlódás odiumát és nagyon helyesen tette azt is, hogy bár az ünnepélynek

TÁRCZA.

Rangos vő.

— Elbeszélés. —

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irtá: Szini Péter.

I.

Kis városban méltán kelt feltűnést, ha valamely magas rangbeli uraság — néhány napi szereplés végett — irigylet kölkekezés-sel, rangjához illő kiállításal jelen meg a közepes intelligencia társalgó termeiben.

Nem mondunk valótlan, ha azt állítjuk, hogy az ilyen egyén, nem annyira érdekeltségből, mint inkább pusztán kíváncsiságból, kegyeltje lesz nőknek és férfiaknak egyaránt s mindenik — egymással vetélkedve igyekezik a nevezetes vendéget saját részére megnyerni és az lesz boldog, kihez gyakori látogatását teszi egy ily kölkekező uraság.

Ily feltűnő s kegyelt egyén lett Vadberekben egy ifju uraság, ki magát látogatójegyén Ludberky bárónak mutatta be.

Ifju uraság s hozzá báró: természetesen felkölthette a kis város lakóinak kíváncsiságát. Igyekezett is mindenki az ifju báró kegyeibe erőszakolni magát.

Nem is volt ez oly felette nehéz dolog. Ludberky báróban szemernyije sem volt az arisztokrata gögnök. Olyan leereszkedő egyén volt ő, ki — mások hiányában a suszterlegényekkel is örömet elmulatott. — Nem is fejtett ki valami nagy pompát, sőt került minden urizálást.

Tagadhatatlan, hogy nyájas leereszkedése folytán az egész város népe bálványozta:

kivált meg a leányos mamák előtt nyerte meg a gráciát.

Néhány nap óta tartózkodott már Vadberekben s ez idő alatt nem tett látogatást és nem is fogadott senkit. Szobát bérelt a vendéglőben s naphosszat elkészült a város alatt elterülő sűrű erdőszélig: éjjelen pedig — a mint illik — kényelmesen pihent külön szobájában.

Folyvást napirenden levő beszéd tárgyát képezte Vadberek intelligens lakói között az ifju báró ily feltűnő elzárkózottsága s mint ez már szokás ilyen esetekkel szemben, kezdének a találgatások terére lépni s keresni az okot, mely miatt az elzárkózottság történik.

Réviné — egy nyugalomba vonult ezredes özvegye — háza volt ez időben a leglátogatottabb, annyival is inkább, mert még Réviné maga is viritó szépségű nő volt, kinek telt arca távolról sem árulta el életidejének negyvenötödik számát s e mellett két felnőtt leánya: a szőke Lenesi és a biborajku Szeréna kikiáltott szépségekként szerepeltek a városban.

Réviné házában egymást érték a társasestélyek s az ily összejövetelek alkalmával ügyesen tudta a szép házinő a titokteljes báróra irányítani a beszéd fonalát. Egész éjen át folyt aztán az ily irányban kezdett beszélgetés. Réviné nem szakított könnyen kedvenc tárgyával.

— Én nem is hiszem, hogy oly gazdag volna, minőnek mondják! — jegyzé meg Vágtekiné.

— Oh lelkem, már miként gondolhatod azt? . . . Nem tudod-e, hogy a nagy uraknak néha különös szeszélyeik vannak? — védte Réviné az ismeretlen uraságot.

— Azt tudom, de mi hozta hát ide, ha

egyáltalában nem fogad senkit s nem tesz látogatásokat?

— Ki tudhatná azt?! Hátha valami titkos rendőr?! — szolt közbe Siposné, a jegyző ur anyósa, kiről városszerte tudta mindenki, hogy erős hadilábon áll vejével.

— Isten mentson ilyet még gondolni is! . . . Hihhi! . . . Titkos rendőr! . . . Az bizony valami gazdag pénztözsérnek lehet a fia, ki házasulandó szándékkal járja a környéket! — jegyzé meg Fürjész Eleonóra, ki felette büszke volt arra, hogy a városban megjelenő „Ósdi Kört“ című lapban valamelyik titkos imádója érzélgős szonettet irt hozzá.

— És én azt mondom, hogy nagyságtok nem találták el az igazat! — vegyült a társalgásba dr. Kurta, megyei főorvos, egyuttal Réviné háziorvosa, ki eddig hallgatólag szüresölte theáját.

— Jöjjön, jöjjön, kedves doktor ur s világosítson fel minket! — szolt Réviné. — Ugy értesültem, hogy ön közelebbi ismeretségben van vele.

— Igen! — hajlongott a doktor. — Csak szerencsémnek tarthatom, hogy egy oly kiváló műveltségű, régi hírneves családból született egyénnek, minő Ludberky báró, kegyeltjévé lehettem.

— Hát csakugyan báró lenne? — sipitá Vágtekiné.

— De mondja csak, kedves doktor, — faggatá Réviné, — miért oly elzárkózott az ifju báró? Tudtommal senkit sem fogad s ő sem tesz látogatásokat!

— Nekem is csak egyizben lehetett szerencsém hozzá s ez alkalommal tudtam meg az okot, mely miatt néhány napig elzárkózott a világ elől.

egyetemes nemzeti jellege megszűnt, abban küldöttével részt veendő azon igyekszik, hogy az ünnepélyt minél fényesebbé tegye. Ezt megkívánja Magyarország kormányától a felekezetek közti egyetértés, megkívánja a katolikus egyháznak, mint kulturális intézménynek jelentősége és megkívánja azon erkölcsi kötelesség, melynek parancsai szerint az állam a vallásfelekezeteket támogatni s nemzetnevelő törekvéseiket előmozdítani tartozik.

Az esztergomi ünnepély alkalmával tehát hallgasson el a felekezeti féltékenység és gyűlölködés s ha nem lesz is az ünnepnek egyetemes nemzeti karaktere, legyen egyetértés a tekintetben, hogy a nemzet minden osztálya s felekezete üdvözölje a katolikus egyházat örömmel s ez által mutassuk meg, hogy Magyarországon vallási egyenlenség nincsen s egy kulturharcnak még a lehetősége is ki van zárva. Ne zavarja meg ez ünnepély jelentőségét és fényét a visszavonás szelleme, ne zavarja meg az a körülmény, hogy napról napra akadnak olyanok, kik a felekezetek közötti békét megzavarni hajlandók.

Az egyházi élet jelentősége korunkban mindjobban kiemelkedik. Minél jobban terjed a közönyt s a vallástalanság, annál nagyobb szükség van arra, hogy a népet a vallás tanításaival meggyőzzük arról, hogy erkölcs és vallás egy-

mással karöltve járó fogalmak, hogy vallásosság nélkül elveszti a lélek az egyensúlyt, melyre a kétség elleni harcaiban annyira szüksége van.

A legkitünőbb politikusok s állambölcselek megegyeznek abban, hogy a vallásosság terjesztése, az egyházas élet fejlesztése legbiztosabb ellenszer mindazon társadalmi bajokra, melyek az újabb időkben az államok kormányainak annyi gondot okoznak. Vallástalanság és erkölestelenség a legtöbbször együtt járnak s egy közös forrásból erednek.

Az esztergomi ünnepély tehát nemcsak történeti, hanem társadalmi szempontból tekintve is, kiváló jelentőséggel bír s a hercegprímás nagyon bölesen gondolkozott, midőn az ünnepélyből minden politikai vonatkozást a leghatározottabban kirekesztett.

A katolikus egyház esztergomi ünnepélyében lélekben részt vesz az ország minden felekezete, mert tudja, hogy azok az irányelvek, melyek az ünnepélynek jelentőséget kölcsönöznek, az összes felekezetek közös tulajdonát képezik s hogy az egyházas élet fejlesztése s a vallásosság terjesztése nem egy felekezetenek, hanem az összes egyházaknak, az egész nemzetnek javára szolgál.

Dalegyletünk legutóbbi kirándulása.

Debreczen, augusztus 13.

A debreczeni középponttal alakult „Tiszavidéki Dalosszövetség” újabb bizonyítékát adta annak, hogy hivatása van s e hivatásnak meg is tud felelni. Míg az anyagi érdekektől nem egészen távol álló országos dalegyesület a maga merevségében az utóbbi évtizedben már alig-alig éreztehető jótékony hatását: ime, ez az ifjú szövetség alakulásának rövid ideje alatt is olyan eseményekkel kezd fejlődni, honnan kulturmissziójának betöltésére újabb meg újabb terreneket keres és tud is találni.

Ebből a szempontból s ezért kell itt megemlékeznem arról a dalünnepélyről, mely már e hó 5-én lefolyt volt Szilágyvármegye székvárosában Zilahon, az ottani dalkör zászlóavatása alkalmával. Ez a tekintet sokkal arra, hogy e sorokat megírjam, bár azok az ujdonság ingerével ma már alig hathatnak, mindamellett némi érdeklődést kérnek és remélnék is, midőn a testvér zilahi dalosok első nagyszabású bemutatkozásáról s az akkor rendezett ünnepségről akar röviden s tárgyilagosan referálni, megjegyezvén a jövőre oktatásul azt is, a mi esekélyke hiányok mutatkoztak.

Aug. 4-én a hajnali vonattal indult el dalegyletünk a vándorútra. A korai felkelés bizonyos kedveltségét (elnökünk hiába is tagadja, álmosak voltunk; kezdjük rövidnek találni a pihenést estétől éjfélutáni 2 óráig, inkább bírnók — megfordítva...) teljesen eloszlatta a vörös-kék pántlikás kalapú n.-károlyi dalegylet, mely nagy számmal várakozott a pályaudvarban — nem a mi hanem — (szerénykedem!) a vonat megérkezésére.

A szatmári dalünnepély már előzőleg kedvező alkalom volt arra, hogy a n. károlyiakkal régi barátságunkat felújítsuk s ennek következménye volt a n.-károlyiak részéről megnyilatkozó meleg fogadtatás. Míg kiköszöntgettük magunkat, olyan élénkséget

— Csak nem homeopathiával él? — kérde kaczagva Fűrjész Eleonora.

— Oh nem! Teljesen más az ok!... Egyik nővére ezélt fél évvel meghalt; azt gyászolja. Míg a gyászév le nem telik, nem akar társasulatságban résztvenni.

— Mily szép jellem! — mondá Réviné.

— Én soha sem hallottam ily nevű bárót — szólalt meg Vágtelkiné. — Ez valami ujdonsült lehet.

— Oh épen nem!... Tudja nagysád, már én azért jót állok!... Ősei nagy szerepet vittek Lengyelországban s ő maga is onnan származik; azért nem ismerős nagysádtok előtt.

— És mikor telik le a gyászév? — furdalta a kíváncsiság Réviné oldalát.

— Bizonyosan nem tudom! — felelt dr. Kurta. — Talán épen ma telik le. Onnan gyanitom, mert holnap este mulatságot akar adni a vendéglő nagytermében.

— Oh, kedves doktor, mily jó hírekkel jó ön hozzánk!... Higyje el, hogy ennél örvedetesebbet nem mondhatott volna! — ragyogtak Réviné égő szemei.

— Részemről a szerencse, hogy nagysádnak örömet okozhattam! — bókolt dr. Kurta.

A zene hangjai véget vetének a beszélgetésnek. Fűrjész Eleonora volt az első, ki táncba vegyült s nemsokára mindnyájan követék példáját, esupán Réviné maradt az asztalnál, meg az orvos ur, kivel folytatni akarta a megkezdett társalgást.

II.

A megboldogult Révi Rezső s dr. Kurta gyermekük óta kebelbeli jóbarátok valának. Egy helység szülőttei lévén, midőn a magasabb ismeretek elsajátítása végett felsőbb iskolába mentek, ott is együtt lehetett látni őket s valódi Kastor és Pollux-féle barátság kötö össze a két egyént.

Révi Rezső, ki gazdag, jómódu földbirtokos fia volt, szoros barátságából kifolyólag megtette a szivességet Kurtának, ki szegény családból származott, — hogy kivitte magával a külföldi egyetemekre, hol Kurta csakhamar tudori oklevelet nyert s az orvosi karban számottevő tag gyanánt szerepelt.

Évek múlva kerültek vissza szülővárosukba, hol dr. Kurta megyei főorvossá lett, mig Révi Rezső a katonai pályán igyekezett babért szerezni.

A két jóbarát, mihelyt Révi hazaérkezett, elválhatlan volt egymástól. Szívük minden titkát, lelkük sóvárgását feltárták s szabadidejüket nagyobb részét együtt töltötték.

De hát van-e valami állandó ezen a romlandó világon?

A jó viszony kezdett később lazulni a két barát között s e lazulást mind tágabbra ereszté a szerelem ördöge.

Mihályfi Vilma a környék bálványozott szépségű hölgye nem tévesztette el dr. Kurta figyelmét sem. A különben meglehetősen ridegkeblű orvos heves szerelemre gyuladt iránta s a közelebbi ismeretségből szoros viszony keletkezett. Már már a közeli egybekelés volt hátra, midőn a körülmények másképp alakultak, nem csekély bánatára Kurtának, kinek a csalódás rombdöntötte fényes fellegvárát.

Révi Rezső ugyanis látogatást tett egy napon Mihályfinál s az igéző szépségű hölgy egészen elvarázsolta.

Dr. Kurta csakhamar észrevette, hogy Révi nem közönyös a szép Vilma iránt s hogy elejét vegye a bajnak, sürgette az egybekelést, hanem egy napon aztán kereken kijelenté Mihályfi neki, hogy a tervezett házasságból semmi sem lesz, miután leánya szívét Révi bírja.

Dr. Kurta elvitte magával a kapott

sebet, s e percztől fogva nem találkozott többé egymással a két barát.

Révi nemsokára nőül vette Mihályfi Vilmát s felköltöztek a fővárosba, hol Révi ezredesi rangban szolgált a hadseregbenél.

Az idő meg repül sebesen, megpihenés nélkül. Tíz éve múlt, mióta Révia fővárosba költözött s dr. Kurta még mindig zárdai szigorhoz hasonló életet élt.

Nem volt képes kitörülni Vilma emléket kebléből; vagy talán nem akarta újabb csalódásnak kitenni sajtó, epedő szívét.

— Egy napon aztán oly hír terjedt el a kis városban, mely Kurtát teljesen felvilányozta. A szép Vilma hazaérkezett férjével, ki egy szerencsétlen esés miatt képtelenné lett szolgálattételre és ezredesi minőségben nyugdíjaztatott.

Az orvos első volt, ki látogatását tevő Révinél. Tíz év alatt elfeledte a vett sérelmeket s örömtől dagadó kebelével ölelte meg régi barátját, ki szintén a legőszintébb szeretettel fogadta.

Három évig voltak így együtt a legszébb egyetértésben. Doktor Kurta minden napos vendége volt barátjának, ki napról napra jobban összeesett. Sorvasztó betegsége végre is ágyba szegte s az őszi falóvíl hullásával ő is sirba költözött.

Végrendeletében dr. Kurtát nevezte ki gyámul a megboldogult Révi.

Mihályfi Vilma, a még mindig varázsszépségű nő, özvegyen maradt két kis leányával s a gyászév letelte után megnyitotta házat s játszotta a gazdag özvegyet.

Igy állván a dolog, doktor Kurta nem volt egészen idegen Vilma előtt s ha hitelt adhatunk a szállongó híreknek, az egyszer elszalasztott alkalmat most igyekezett kárpótolni s bizony nem ő rajta múlt, hogy igyekezete mindezideig csak szerény óhajta maradt.

(Folyt. köv.)

keltettünk a n. károlyi pályaudvarban, hogy az utasok kíváncsian szegték meg a kocsik szakaszaiban három nyelven is olvasható szigorú tilalmat: „a fejet kidugni tilos.” — Egyesült erővel szálltuk meg a szilágysági vicinális vasut kocsijait, melyek is bennünket óvatos lassúsággal vittek Zilah felé. A lassúság ellen egyikünk se mert hangosan nyilatkozni, nemcsak azért, mert vendégeknek mentünk Zilahra, hanem azért is, mert Zilah nem vasuti csomó, — hanem végpont.) A tasnádi s még inkább az alsó-szopori állomás elhagyása után, akik még dombot nem láttak (ilyenek pedig a n. károlyiak közt bőven találkoztak), erősen állították, hogy milyen nagyszerű hegyek vannak itt! El is határozták (női indítványra), hogy visszajövet kocsin fogják megtenni az utat, hogy annál jobban szemügyre vehessék s élvezhessék a vidék minden változatát. A kocsizás okát fortissimo hangsúlyoznom kell, mert távolról sem oda céloztak, mintha hamarabb akartak volna visszajutni tengelyen, mint Zilahra a vicinálison. Egyik kollégánk meg éppen le akart szállani menet közben az ökörítói határon, hogy a ritkasságnak tartott palakövekből uti emléket szedjen zsebre... Csakis azon mult, hogy minden erőlködésünk ellenére sem tudtuk kinyitni a kupé ajtaját.

Tizenegy felé járt az óra, amikor „berobogott” (szándékos az idézőjel) velünk a vonat a zilahi állomásra. Persze, hogy nagyon kíváncsiak voltunk a város látóképére. Azonban a völgy hajlása, a Meszes hegység lefutó dombjai egy eltakarják szem elől a várost, hogy az teljesen láthatatlanná válék egész addig, míg belé nem megy az ember. Sőt akkor is csak részleteket lehet látni, mert a szebbnél-szebb magán és középületek eltakarják a hegylábakon elhelyezkedett városban a kilátást. De messze úgy se láthatunk volna, mert megérkezésünkkor a szorongásig körülzöngölt bennünket a közönség. Hogy tárt karokkal, nyitott kapukkal várnak: már az is eléggé előre sejtette velünk, hogy üdvözlésünkre a zilahi dalegylet alelnöke, ifj. Kapus Sámuel vármegyei főszámvévó volt kiküldve, kinek lelkes beszédét dalegyleti elnökünk röviden viszonzván, a mintegy 55 főre menő vendégsereg kocsikon, egy-egy ügyes rendező kíséretében egyenesen a kijelölt szállásra oszlott szét.

A városban szombatnapon éppen a hetivásár folyt javában s míg végig kocsikázunk a sokaság között, a tarkánál tarkább kép látása a vidéki népviselet közvetlen szemléletére adott bő alkalmat. Társaimtól is tudom, de magam is bizonyoságot teszek róla, hogy házigazdáink kifogyhatatlanok voltak a szívesség gyakorlatában. Estére a „Tigris”-szállóban gyűltünk össze ismerkedőre. Mondjunk igazat, hogy az ismerkedő abban csúcsosodott ki, hogy a dalegyletek sorra rázendítettek néhány szép dalra s előlegesen bemutatkoztak ezen a téren is egymásnak. Természetes, hogy egymás ügyességét, hangját stb. stb. nemcsak bámultuk, hanem meg is tapsoltuk egymásnak, mint dalegyletek. Néhány daltestvér zilahi ismeretsége révén abban a szerencsében is részesültünk, hogy városi közönségünk is volt. Esti 11 órakor mind a három dalegylet a zászlóanya szállásához vonult fel, hol sorba egy-egy dal elzengésével adtuk kifejezést tiszteletünknek.

Itt már nagyobb közönség verődött össze s részéről elismerés egy-egy elszalasztott „éljen”-ben is megnyilatkozott. Mindkét alkalom — az ismerkedő és a serenade — előre is kétségtelen bizonyítékát adta annak, hogy az ünneplő zilahi dalegylet derekasan meg fogja állani helyét a másnapi programmszámában is. A tulajdonképeni ünnepély napja a vasárnap volt. Néhányan, hogy az időt jól kihasználjuk, a reggeli órákban a városban szereztünk egy kis topográfiai ismeretet.

Említsünk meg néhány említésre méltót. A város a Meszes-hegytől lefutó hegylábakon, nem tekintve némely mellék utcát, egy szétnyitott olló alakjára egymást keresztező s mérsékeltlen emelkedő 3 völgyben és egy hosszan nyuló domb-gerincezen van

elhelyezve, úgy, hogy aligha nem könnyebb munka lesz valamikor Zilah utcáit teljesen szabályozni, mint akár a debreczenieket.

A főbb utcák közepén egy pár ezer négyzetöglre tehető szabad téren futnak össze. Ezt a teret egy pár évtizeddel ezelőtt még apró épületecskéék borították; sőt egy nagy patak is tört át rajta. Az épületeknek ma csak a kikövezett helye van meg, a patak pedig hatalmas boltívvvel van örökre eltakarva. Ezen a főtéren van a vizet négy ágban adó első ártézi kut. A tért jórészt középületek körítik, minők nyugaton a reformátusok igen jó hírű főgymnasiuma, az imponázns vármegyeház, délen a város tulajdonát képező vígadó, kapcsolatban vele a keleti szárnyon az ártézi kutból táplálkozó gőzfürdő, a nyugatin pedig a régi városházából átalakított bérhelyiségek, földszinten előkelő üzletekkel. Meg kell említenünk, hogy a gőzfürdő közelében közárucarnok van emelve, amivel mi debreczeniek Zilahval szemben elmaradtunk, bár — a mint hallottuk — Zilah se igen szeret vele dicsekedni. A tér többi részét magánépületek s jórészt üzleti helyiségek töltik be.

Sajátságosan képződött, szűknek mondható rövid, utcának alig nevezhető helyen lehet feljutni a piacról a reformátusok ódon templomához, mely szép, de azért könnyen hozzáférhető magaslaton épült. A kilenczórai harangozásra utnak indultunk jó kálvinista módjára, hogy a templomba megyünk. Nagyon elcsudálkoztunk, mikor megtudtuk, hogy még csak az első harangozás van folyamatban, a második s harmadik még ezután következik. Így aztán csak 10 óratájban kezdődött az istentisztelet. Addig a templom környékéről az alatt fekvő városban gyönyörködöttünk, megtekintettük az épülőben levő imponázns lelkészlakot, melyet közelebről választott egyik lelkésze részére emeltet az egyház.

Többen összetalálkoztunk a templomban, hol — az alföldi szokástól eléggé nem dicsérhető módon — meglepő gyors tempóban folyt a kellemes zengésű ének. Mintha egy begyakorolt vegyes kórus énekelte volna. ...Minket nemcsak kellemesen lepett meg, de a zsufozásig jórészt intelligens elemből álló közönség éneke magával ragadott bennünket. Énekeltek az eddig nem látott és soha se hallott erdélyi énekeskönyvi dallamokat. Az egyöntetű kellemes éneklés árja szent lelkesedéssel töltött el mindnyájunkat. Közelebb éreztük a bérezen épült hajlékban magunkat a mennyek urához... Ihletett érzések közt vártuk a lelkész szószékbe emelkedését... Lestük ajkáról az első szót... Aztán — mi tagadás — úgy kellett képzelniünk, mintha egy héttel későbbben, a debreczeni Lőrinczvásár vasárnapján Debreczenben templomoznánk: egy ifju, nem is theologus, de bölcsészethallgató fungált. A soros lelkészt a zászló-avatási beszéd-tartása tartotta vissza a templomi funkcióitól; a másik lelkész a papi székéből hallgatta végig a különben jól betanult, jól előadott jeles egyházi beszédet... No, de legalább ott volt a templomban.

Templom után vette kezdetét a zászló-avatás ünnepélye, mely a piacon, a vármegyeház előtt emelt s fenyőgallyakkal borított emelvényen folyt le. A három dalegylet együttesen zengte el a mi nemzeti imánkat, a himnus-t; a felavató beszédet és imát ismét Szilági László helybeli református lelkész mondta kellemes csengésű hangjával; a kissé hosszadalmas szertartást ismét a dalegyletek éneke zárta be a Szózat éneklésével. Meg kell említenem, hogy az első ének elhangzása után a város polgármestere, báró Diószeghy Zsigmond, mint dalegyleti elnök mondta el a dalegylet viszontagságokkal teljes multjának történetét. Teljes reményét fűzte az ünnepélyhez, mint olyanhoz, mely a dalkör már megindult erősödését, szép fejlődését jövőre teljesen biztosítja.

Szilági.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 13.

Loubet elnök erélyes hangú beszéde, melyet a francia expedícióhoz a zászlók átadása alkalmából tartott, egyszerre elterelte a figyelmet más hatalmasságoktól Franciaország felé.

Az erős hangon elmondott szavakból következtetni lehet, hogy Franciaország is a többi hatalmakkal egyetértőleg óhajt eljárni Kína ellenében, de nem az a célja, hogy hódításokat tegyen, hanem hogy kellő elégtétel vétsék az európai hatalmasságok ellen elkövetett sértésekért.

Ebben kulminál Loubet elnök beszéde és a vitéz francia hadseregről fel is tétélezhető, hogy ez expedícióban résztvevő katonái megszerzik Franciaország számára a legfényesebb elégtételt.

A legérdekesebb hír különben, mely a kínai mozgalomról szárnyrakelt, az, hogy Kína megrémült a hatalmak erélyes akciójától és hajlandó békét kötni, sőt Li-Hung Csang alkirályt meg is bizta ennek közvetítésével.

A ravasz kínai diplomácia, ugylátszik, hogy sejtí a fenyegető veszedelmet, mely feje felé tornyosult s most mindenféle állígéretéssel szeretné elhárítani, nehogy idegen hatalmasságok lovának patkói kopogjanak végig a szent város utcáin.

A megszorított birodalom intézősége ígér most már füt-fát. Igér igazságügyi, pénzügyi javításokat, sőt befolyást enged Európának a tanügyi dolgokban is. Legalább a kéke megkötésében fáradozó Li-Hung-Csang így nyilatkozik.

Azonban nagyon is elkésett Kína e békefeltételekkel és a jelek azt mutatják, hogy ily könnyűszerrel nem fog menekülni a esávából, melyet önmaga készített. A hatalmasságok torkig vannak már Kína folytonos hazudozásával és teljes elégtételt követelnek tőle.

Oroszország sikeresen folytatja a maga külön háboruját; a többi hatalmasságok seregei is mind gyorsabban közelednek a szent város felé. Népök kérdése annak eldöntése, hogy sikerül-e Kínának bármily áron békét kötni, vagy pedig kitör az élethalál harc, melynek vége bizonyára Kína feldarabolásával fog végződni.

HIREK.

— Hálaadó istentiszteletek. Ó Felsége születésének 70-ik évfordulója alkalmából szombaton d. e. 10 órakor az ág. hitv. evang. templomban hálaadó istentisztelet fog tartatni.

A „Zion” debreczeni betegsegélyző-egylet felkéri tagjait, hogy az 1900. évi augusztus hó 18-án d. e. 10 órakor ó Felsége 70-ik születésnapja alkalmából a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban tartandó ünnepélyes istentiszteleten (melyen testületleg résztvenni elhatározott) megjelenni sziveskedjék. Gyülekezés az egyleti helyiségben: Piacz-utca 63. szám alatt délelőtt fél 10 órakor.

Ó Felsége a király legmagasabb születésének 70-ik évfordulóján, f. hó 18. án, d. e. 8 órakor a debreczeni autonom orthodox izraelita hitközség pásti-utcai templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet fog tartatni.

— Hódoló felirat. A debreczeni autonom orthodox izraelita hitközség a magy. királyi kabinet-iroda utján a következő hódoló feliratot terjesztette fel ó Felsége a Királyhoz:

„Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk, Királyunk!

Folyó 1900. évi augusztus hó 18-án, mint Felséged legmagasabb születésének 70-ik évfordulóján, azon emlékezetes nagy örömnapon, a melyen édes magyar hazánk milliói örömmünetet ülvén, buzgó könyörgeccsel az élet Urához esedeznek, hogy Felséged drága életét hü magyar népének bol-

dogítására minél messzebb terjessze ki, — mi is legszentebb kötelességünknek ismerjük Császári és Apostoli Királyi Felséged iránti végtelen szeretetünket, alattvalói hódolatunkat és hálánkat hódoló tisztelettel Felséged szent és magasztos trónja zsámolyához juttatni.

A szívünkre áradt örömmézés annál élénkebb, mert Felséged atyai gondja kiterjed édes magyar hazánk minden vidékére és minden fiára, — valláskülönbség nélkül — egyaránt.

Nekünk, mint édes magyar hazánk hitű orthodox zsidó vallású fiainak, különös okunk van ezen örömnappal megünneplésére, mert hitű orthodox zsidó hitfelekezettünk teljes autonómiáját Felséged Királyi kegyelmének köszönheti.

Mint hitű orthodox zsidók, hagyományos ősi szent vallásunk szerint legelső kötelességünk Felségednek, mint koronás királyunknak, a törvény szent öröknek és a haza atyjának, szeretettel és tisztelettel hódolni és Felséged és édes magyar hazánk üdvéért és jólétéért minden nap Istenhez imádkozni.

A midőn ezen nagy örömnapon annál inkább megtegyük és buzgó könyörgéssel a királyok Királyához esedezünk, hogy árássa ki Felségedre malasztja bőséget, áldja meg hosszú élettel és koronázza dicsőséggel és boldogsággal: a legmélyebb alattvalói hódolattal kérjük Felségedet, hogy tántoríthatatlan hűségünknek és változatlan ragaszkodásunknak ezen szívünk mélyéből eredő nyilvánulását legkegyelmesebben fogadni méltóztassék.

A kik egyébiránt alattvalói hódolattal és tántoríthatatlan hűséggel maradtunk Debreczenben, az autonom orthodox izraelita hitközség képviselőtestületének 1900. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből, Császári és Apostoli Királyi Felségednek, Legkegyelmesebb Urunknak leghívebb alattvalói: A debreczeni aut. orth. izr. hitközség nevében Stark Ignác elnök. Péterffy Benő alelnök. Lippe Ármin jegyző.

— **A főkapitány betegsége.** Egyik reggeli lapársunk, a „D. H.” — melynek hírei rendszerint nem a legmegbízhatóbbak és nem a legfrissebbek — ma reggeli számában azt jelzi, hogy Bo cz k ó Sámuel rendőrfőkapitányt szélhűdés érte, mely beszélő képességét támadta meg. Jól értesült lapársunkat meg kell ezafolnunk, mert hála Istennek, a mi szeretett főkapitányunkat nemhogy szélhűdés nem érte, de még annyira komoly baja sincs, hogy holnap már hivatalát is elfoglalja. Meghült egy kissé a vásár előtti sok munka meritette ki s orvosai tiltották el attól, hogy a hivatalba menjen. Ha a „D. H.” tudósítja vesz magának fáradságot, illetőleg bátorságot s meglátogatja a főkapitányt lakásán, avagy holnap hivatalában, meggyőződhetik, hogy beszélőképességén az állítólagos komoly betegség csorbát nem ejtett.

— **Felhívás a kath. polgárokhoz.** A róm. kath. iskolaszék f. évi szeptember hó folyamán, főhatóságilag megerősített alapszabályai értelmében, választás útján újra fog alakulni. Választó képességgel bír mindazon helybeli kath. polgár, ki az iskolák fenntartásához állandó adózással járul. S miután az új tagok is csak ezek sorából választhatók, felhivatnak mind azok, kik a megejtendő választásban tevőleges részt óhajtanak venni, hogy esetleg hátralékban levő iskolai adójukat e hó végéig befizetni szíveskedjenek, mert ellenkező esetben sem választhatók, sem választók nem lehetnek. Az iskolaszék elnöksége.

— **Szabó Zsigmond halála.** A Takarékos és Hitelintézet igazgatósága Szabó Zsigmond haláláról a következő gyászjelentést adta ki: Intézetünk több éven keresztül igazgatósági, utóbb felügyelő-bizottsági tagja, Szabó Zsigmond ur 1900. évi augusztus hó 12-én elhunyt. Benne a lelkiismeretes és buzgó

kartárást gyászolja. Debreczei, 1900. augusztus 12-én a Takarékos és Hitelintézet Igazgató-sága.

— **Személyi hírek.** Komlóssy Arthur városunk főjegyzője és polgármesterhelyettese, — ki jelenleg családjával együtt a a rohatsi fürdőn időzik, — a közgyűlés által engedélyezett szabadságidejének letelte után f. hó 23-dikán foglalja el ismét hivatalát s veszi át a főjegyzői, valamint a polgármester visszaérkezéséig a polgármesteri teendőket. Simonffy Imre polgármester Auszéliában üdül, hova e hó 8-ikán érkezett.

— **Színészet M. Szigeten.** Holnap kezdi meg a debreczeni színtársulat előadásait M. Szigeten. Színtársulatunk kiváló tenoristája, Karacs Imre ma hajnalban utazott el az új állomáshelyre, A holnap esti előadáson Sulamithban fogja játszani Absolon szerepét.

— **Hajduvármegye közigazgatási bizottsága** ma d. e. Deganfeld József gróf főispán elnöklése mellett ülést tartott, melyen az egyes szakreferensek a vármegye multhavi állapotáról szóló jelentéseiket terjesztették elő. A jelentéseket tudomásul vették.

— **Dal- és zeneestély.** A Debreczeni Dalegylet 1900. évi augusztus hó 18-án, szombaton Micsay Sándor karnagy vezetésével és Rác Károly zenekara közreműködésével, a nagyerdői Vigadóban zártkörű dal- és zeneestélyt rendez, melynek műsora a következő: Király induló (zenekísérettel) Huber. Bir merre jár, Lányi. Mi volt nekem a szerelem, Fortuner. Honfi dal, Huber. Muzsikálnak, Lányi. Országos bordal, Thern. Belépő díj személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre 4 kor. — Kezdete este 8 és fél órakor. — Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépő-jegyet nyernek. — Belépti jegy nélkül a terembe senki sem bocsátatik. A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 1 koronát fizet. Családtag alatt egy háztartásban élő szülők és gyermekek értendők; ezen kívül álló rokonságra a szabadjegy érvénye ki nem terjed. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Felülfizetések közzönnettel fogadtatnak. A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **Pénzhamisítók a debreczeni fogházban.** Két pénzhamisító foglya van jelenleg a debreczeni ügyészség fogházának. Az egyik Armós József bagaméri jómódu gazdálkodó, a másik Pájdola András foglalkozás nélküli egyén. Régebb idő óta egy forintos tallérokat gyártottak s az ügyes utáztatokkal elárasztották Szatmárvármegyét. A szatmári vizsgálóbíróóság kísértette Debreczenbe a foglyokat, kiknek ügyében az új bünvádi perrendtartás értelmében a tábla székhelyén, — tehát Debreczenben tartják meg a főtárgyalást.

— **Két vidéki atyafi párbeszéde.** K.: Nizze mán komám ezt a finyes bótót vajon mi lehet itt?

S.: Hát mi vóna más, mint kiállítás.

K.: Ne mongya mán kend, hát nem látja, hogy olyan kelnyer kipü urak fincsákat hordoz.

S.: Való a komán — de vajon mi van kiírva?

K.: Felnéz, kezdi a ezimet betüzni: **EMKE-kávéház.**

S.: Emmán igazán fájin helyzet, — de nem is Debreczenbe kiszült.

K.: A mán lehet.

— **A budapesti m. kir. állami felső építő iparis-kolában** (VII., Damjanich-utca 28/b. sz.) a rendes szaktanfolyamra való beiratások szeptember 1—5. napjain lesznek. Felvételi feltételek: a) 15 éves életkor, b) egészséges testalkat, c) négy középiskolai (gymnasium, reál- vagy polgári iskolai)

osztály sikeres bevégezése, d) legalább két havi építkezési gyakorlat. A jelentkezésnél szükséges iratok: a) keresztlevél vagy születési bizonyítvány, b) orvosi bizonyítvány, c) a négy középiskolai osztályról szóló bizonyítványok, d) hitelesített gyakorlati bizonyítvány. Lefizetendő díjak: a) beiratási díj 4 korona, b) tandíj az első fél-évre 20 korona, c) szertári biztosíték 6 kor.

— **Kamarai közlemények.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évben szükségelt fém, acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítása tekintetéből f. hó 17-iki lejáratral nyilvános pályázatot hirdet.

A m. kir. állami vasgyárak igazgatósága magán-szállítására f. hó 15-iki lejáratral pályázatot hirdet.

Ugyanaz: tűz előanyag szükségletének fedezésére f. hó 17-iki lejáratral.

A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbiztosága a Mátészalkán elszállított közös hadseregbeli csapatok kenyerés zabélelmi szükségletének biztosítása tekintetéből f. hó 21-én Nyiregyházán szállítási tárgyalást tart. A napi szükséglet: kenyér 153 adag 840 grammjával, zabnál 146 adag 4200 grammjával.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Zágrábban a vonalain alkalmazott hivatalnokok egyenruhájának készítését biztosítani kívánva f. hó 28-iki lejáratral nyilvános árlejtést tart.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szertáraiban 1900. év második felében összegyűlt fémanyagokat f. hó 28-án elszándékozik adni és a hazai, de különösen a vidéki kisipar érdekében úgy intézkedett, hogy ezen fémanyagok, eltérőleg a régi szokástól, ne kizárólag Budapesten, hanem kísérletképpen egyes vidéki állomásokon is átvehethessenek. Mindazok, a kik szállítással foglalkoznak, a hirdeteményeket, szállítási feltételeket kamaránknál megtekinthetik.

— **Tolvaj cigány nő.** A nagyvásár alkalmával felszínre kerülnek az emberi társadalom salakjai. Ezek közül való Rafael Teréz cigány nő is, aki hiuz szemekkel járt szét a vásárban préda után lesve. Egyszerre csak meglátta Szűcs Károlyné asszonyt, ki édes önteltséggel ssemlelte a panorámás furamutatványait. Oda furakodott hozzá s huzsonhárom forintot elvett tőle. Tettét azonban észrevették s a kezéragadó asszonyt be-kisérték a börtönbe.

— **A rimaszombati harc.** A rimaszombati képviselőválasztás óta egymást érik ott a párbajok. Tegnapi ismét Hámos László főispán és Draskóczy László földbirtokos vitakardpárbajt Tornallyán, a főispánnak egy megjegyzése miatt. — A párbajban mindkét fél megsérült a balkarján s a főispán a mellén is kapott egy vágást. A sérülések nem súlyosak; a felek nem békültek ki.

— **A kocsitoló végzete.** Súlyos szerencsétlenség érte tegnap Kupai Mihály 26 éves debreczeni illetőségű vasuti alkalmazottat. Kocsitolás közben ballába véletlenül a sinre került, melyen a kocsis áthaladt s három lábujját összezúzta a nehéz vagon. A szerencsétlenül járt embert beszállították a közokórházba.

— **Pipa és bot.** A nagyvásár öröme jól bepálinkázott Agárdi Sándor nevű vidéki atyánkfia s a Széchenyi-utca végén ledől pihenni, hogy ujult erővel foghasson a továbbmenetelhez. Volt egy erős botja és egy szépen kiszivott tajtékpipája, ezeket magával mellé helyezettette, mint szokta otthon a mezőn. Észrevette ezt egy Berger Farkas nevezetű csavargó s mikor Agárdi elszunynyadott, odalépetett hozzá s a két tárgyat el akarta vinni, de arra járó emberek észrevették gonosz tervét s átadták a rendőrségnek. Berger urral most már az ügyészség fog további tárgyalásokat folytatni.

— **A sátoros cigányok megrendszabályozása.** Szigorú rendeletet adott ki a belügyminiszter, melyben a hatóságokat több és körültekintőbb figyelemre hívja fel az

utlevelek kiadása dolgában. Szokásban volt ugyanis eddig, hogy különösen a csoportosan esavargó cigányesaladoknak egyetlen utlevelet adtak, a dadának szólót, melyen a többi utas mindent megenghítő „családtag” néven szerepelt. Megtörtént azután nem egyszer, hogy országosan körözött gazemberek bujtak ki úgy a nyomozó hatóság kezei közül, hogy felesaptak egy-egy ilyen cigánybandába „családtag”-nak. Ennek az idilli állapotnak azonban vége szakad most. Mert ezután minden utlevélben az utazó családfő neve mellett a családtag neve, neme, kora és a családfőhöz való viszonya is pontosan megjelölendő lesz, hogy így az utközben felcsapott családtagokat magához válthassa az érdeklődő hatóság.

— **A rendőrség figyelmébe.** Panaszos sorokat vettünk ma több homokkerti lakostól. Az ottani közegészségügyi viszonyok ellen panaszkodnak s a rendőrséget ez uton kéri fel, segítsen. A Simon-malom mellett a Homokkert felé régebben — mint a panaszosok említik — egy utat nyitottak. Az nem volt baj, sőt örvendetesen is vették. Az utóbbi időben azonban ezen az uton lehetetlen járni. Az arra lakó talyigások, hogy a lovaknak ne legyen terhes a homokban járni, az utat telehordták trágyával s emellett ott hever még a döglött macskák s kutyák sokasága is, — mely türethetetlen büzt terjeszt, s így természetesen, ott közlekedni lehetetlen. A „rendőrség mostoha gyermekei”, mint a homokkertiak magukat nevezik, kéri a rendőrséget, vizsgáltsa meg az utat s segítsen ezen a már türethetetlen s a közegészséget is veszélyeztető helyzeten.

— **Pályázat** Posta-távirda és távbeszélő kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 1000 koronától 1400 koronáig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV-ik törvényezikk által megállapított lakpénzzel javadalmazott posta- és távirdasegédtsztek kiképzésére *folyó évi október hó 1-től*, hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyitok, a következő posta- és távirdahivataloknál:

1. A budapesti posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Kecskeméten és Selmezbányán;
2. a kassai posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Iglón és Miskolczon;
3. a kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Brassóban és Maros-Vásárhelyen;
4. a nagyváradai posta és távirdaigazgatóság kerületében: Aradon és Debreczenben;
5. a pécsi posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Keszthelyen és Mohácsosn;
6. a pozsonyi posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Érsekújváron és Zsolnán;
7. a soproni posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Szekesfehérváron és Szombathelyen;
8. a temesvári posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Pancsován és Ujvidéken; és végül

9. a zágrábi posta- és távirdaigazgatóság kerületében: Eszék-Felsővárosban és Zimonyban.

Ezen tanfolyamokra hallgatókul főlvetnek:

- a) első sorban az 1873. évi II-ik t.-cz. 5-ik §-a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmaztatásra igényjogosultsággal bíró, igazolványos katonai altisztek;
 - b) postamesteri, vagy kiadói minőségben szolgáló oly férfiak, a kik a gymnasium, reáliskola, vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyenrangú más iskolák megfelelő osztályait sikerrel elvégezték;
 - c) ugyanezen iskolai előképzettséggel bíró és 18-ik életévüket meghaladott más férfiak; végül, ha ily pályázók kellő számmal nem jelentkeznek,
 - d) a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező, 16-ik életévüket betöltött ifjak is.
- A főlvetelre megkivántatik továbbá annak igazolása, hogy folyamodó
1. 35-ik életévét még nem haladta túl;

2. magyar állampolgár;
3. a magyar, illetve ha horvát-szlavonorsági illetőségű, — a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja;
4. feddhetetlen előéletű;

5. a posta- és távirdaszolgálatra testileg is teljesen alkalmas, mely utóbbi körülmény közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

A tanfolyamok hallgatói tandíj fejében husz (20) koronát kötelesek fizetni s ezen díj lefizetése alól csak az igazolványos katonai altisztek mentetnek fel.

A tanfolyam szabályszerű bevégzése és az előirt szakvizsga letétele után a hallgatók posta- és távirda-segédtszti állásra képesítést nyernek, illetve a posta- és távirda-segédtsztlöltek létszámába főlvetetnek s a segédtsztek költségvetésileg megállapított létszámában beállott üresedéshez képest posta- és távirda-segédtsztek néveztetnek ki; a d) pont alatt említett hallgatók azonban kinevezetésre csak 18-ik életévük betöltése után számíthatnak.

A kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, sajátkezűleg írt folyamodványukat, melyek születési, orvosi és erkölcsi iskolai bizonyítványokkal főlszerelendők, *f. évi szeptember hó 15-ig* és pedig a már közzolgálatbanállók, felettes hatóságuk útján, a többiek pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester közvetítésével, a tanfolyam helyére nézve illetékes posta- és távirdaigazgatósághoz nyújtják be.

x Markus Jenő „Dréher csarnoká”-ban ma — kedden — este Rác Károly zenekara tart zeneestély. Kellemes nyári kert. Frissen csapolt koronát és a la pilseni sör.

— **Egy halottkémi jelentés.** Egyik szolgabíró-sághoz egy halottkémi jelentés érkezett be a napokban, a melyet szószserint itt közlünk: **A halott neve:** halász Pály; **családi állapota:** Tsőtsemős; **állása, vagy foglalkozása:** Napszámos; **kora:** 11—egy Holnapot ílt; **vallása:** R. Ka; **a halál oka:** belső nyavola háborgatta; **a gyógykezelő orvos neve:** iszer Missa.

x A ki olesón akar venni bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétatot, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtékpipák, szípkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók **Schwartz** Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Az esztergomi ünnepek.

Esztergom, augusztus 14. Frigyes főherceget Komlóssy, Rosszival és Csernoch fogadják a vasutnál. A városban egyetlen fekete sárga zászló sinesen.

Steiner püspök temetése.

Szekesfehérvár, aug. 14. Steiner püspök temetése óriási részvét mellett ment végbe. A beszterelési szertartást Mészlányi püspök végezte. József főherceg képviselőjében Zurna altábornagy jelent meg a temetésen.

Elfogott sikkasztó.

Budapest, augusztus 14. Hubich Norbertet, ki Prágában negyven ezer koronát sikkasztott, Budapesten elfogták.

Kath. tanítók gyűlése.

Budapest, augusztus 14. A katolikus tanítók nagygyűlését Hornig Károly püspök nyitotta meg. A gyűlésből a királynak, pápának és a herezegprimásnak hódoló táviratot

küldtek. A király választát, melyben köszönetét fejezi ki, Schiessel azonnal elküldte.

(Hát a közoktatásügyi miniszter nem érdemelt volna meg egy táviratot?)

Elhunyt sakkjátékos.

Newyork, augusztus 14. Steinitz híres sakkjátékos meghalt.

A kínai háboru.

— Legujabb táviratok. —

Sanghai, aug. 14. Egyik kínai puska-por raktárban robbanás történt. A kár nagy.

London, aug. 14. Li-Hung-Csang Európába jön a hatalmakhoz, hogy folytassa a béketárgyalásokat.

A bajusz.

— História a rendőrségről. —

Játszi napsugár rezegve szűrődik a fényesre esiszolt ablaküvegeken át a rendőrségi szobába, hol a fogalmazó ur serényen jegyzetet valami kék papírra holmi egyet s mást a rendőrségre tartozó események közül.

A meleg hófoka folyvást emelkedik. A fogalmazó ur kényelmetlenül feszeng székén s alig győzi törőgetni a homlokáról orrahagyéere hulló izzadságesepeket, míg irnoka a távolabb levő asztalnál mélyen felsóhajtvá gondol a Margit-fürdő uszodájára, a hol most vidám, zajos élet járja, nem úgy, mint e szomorú négy fal között, hol az igazságot méregetik ki nagyobb és kisebb poroziókban, akár csak Áron a szeszt.

A fogalmazó maga is uotann nézdeli az előtte álló kék papírt. Petyhüdtnek érzi idegeit s néha-néha kellemetlen ásitás fogja elő. Feláll az asztal mellől s kezeit hátrátéve sétálgat fel s alá a szobában, hogy cipője egyhungu recsegésével mulattassa magát.

Tíz óra felé jár az idő. A szobában olyan meleg már az ájer, hogy szinte gőzölögai kezd.

Künn az ajtó előtt kellemetlen szöszmötölás keletkezik. Nagyokat toppant valami hájjal boldogított esizma, majd egy erős tölgybot koppanása vegyül bele a változatosan jelentkező zajba.

A fogalmazó ur asztalához ül s hivatalos komolyságot erőltetve néz az ajtóra, mely hirtelen feltárul s belép rajta egy hórihorgas alak, kinek orra alul a bajuszbeli jutalék úgy le van tarolva, mint a miképen duló vihar után szokott mutatkozni a növényzetétől megfosztott mező.

Köszön illedelemtudással. Egészségére kívánja a fogalmazó urnak az éjjeli nyugodalmat és azután megáll mereven, katonás tartással.

— Mit akar? — kéri a fogalmazó.

— Instálom alássan! Tessék idenezni az orrom alá!

— Miért néztek? Hiszen ninesen ottan semmi!

— Hát hiszen épen is hogy az a baj, kéremalássan. Tegnap tetszett volna látni, akkor még volt ott valami!

— Mit beszél? Mi lett volna?

— Mi e? Hiszen tetszik talán tudni, hogy becsületes magyar embernek bajusza szokott lenni az orra alatt! Nekem is volt ám, még pedig betyárosan kikent-fent. Olyan fekete volt, kéremalássan, hogy a napsugár oltévedt a sötét-ségében és kitért a nyaka.

— Ne szaporítsa itt a szót! Nines itt szükség költői hasonlatokra! Azt beszélje: mi a baja?

— Hájszen épen is hogy azt beszéltem! Tegnapelőt még alig, hogy az ágyból felkeczmeregtem, beállit hozzáam a gróf ur inasa, a ki jó ismerősöm, mert egy faluból származtunk, aztán azt mondja, hogy az ő szavával éljek:

— Te Janosi! A gróf urnak kocsisra lenne szüksége. Eljöhethet hozzá. Jó fizetést ad, aztán nem sok lesz a dolgod. Uriruhában jársz és a kosztod kijár, akárcsak egy hercegnék!

Kaptam az ajánlaton. Mégis csak jobb lesz a gróf nr parádés lovát kezelni, mint az Ábris zsidó gebéit hajkurászni. Kezet adtam az inasnak és felajánlottam szolgálataimat.

Az inas aztán azt mondta, hogy a bajuszomat borotváltassam le, mert a gróf urnál úgy van szokásban, hogy a cselédek bajusz nélkül járjanak.

Sajnáltam ugyan a szép bajuszomat, de hát a kilátásba helyeztet szép fizetésért meghoztam ezt a nagy áldozatot. Elmentem a borbélyhoz és hirtelenében lekaptartam az orrom alatt levő szőrzetet. Bizony olyan maskoriformán néztem ki, hogy mikor tükörbe pillantottam, csaknem hanyat vágódtam a képes részem láttára.

— Nos? Hát aztán?

— Tegnap aztán jelentkeztem a gróf urnál. Az inas kijött nagy várakozás után s tudtomra adta, hogy már nincs szükség reám, mert már fogadott kocsist a gróf ur.

— Hehehe!

— A guta majdnem fejbubon méltatott a meglepetéstől, könyörgöm alássan. Hát ha nem volt rám szükség, miért borotváltatta le a bajuszomat az a hetyke inas? Hova menjek én most, már evvel a megkoppasztott ábrázattal? Még haza sem mehetek a faluba, mert kikaczagna az utcagyerek is.

— Ez igaz! Mit akar hát?

— Csak az lenne az óhajtasom, hogy tessék azt az inast előcsitáltatni és a leborotvált bajuszomért megbüntetni. Én nem dolgozhatom, míg a bajuszom ki nem nő. Fizesse meg hát három hétre a napszámomat.

A fogalmazó ur jóízűen nevette a lekaptart ábrázatu férfiu siralmas lamentációját, majd kegyes biztatásokkal bocsátotta el.

A napsugár átrezgett a tisztára dörzsölt ablaküvegen s lebegett a szobában játszi kaczerkodással, mintha ő is nevetni tudna a szegény emberen, ki betyárosan viselt bajuszát lezedette az orra alul minden haszon nélkül.

Vidám diák.

TANÜGY.

Értesítők.

V.

Az államilag segélyezett debreczeni Kereskedelmi Akadémia értesítője az 1899—1900. tanévről. A tanintézet fennállásának XLII. évében. Közzéteszi: Dr. Bayer Ferencz igazgató.

A debreczeni Kereskedelmi Akadémia egyike az ország legrégebb iskoláinak. Majdnem egy félszázaddal ezelőtt rakták le alapját, melyen évtizedek kitartó munkája és szeretetteljes gondozása alatt neves intézettel fejlődött. Kebeléből a praktikus élet kiváló munkásai kerültek ki s midőn az onnan kikerülő tanítványok halás szívek emlékeznek meg arról az iskoláról, melynek falai közt hasznos polgárokká és jellemben egyenes férfiakká nevelődtek, másrészt az intézet is büszkén tekinthet vissza múltjára, mely a fokozatos és egészséges fejlődés maradandó jelét és üdvös eredményét igazolja.

A debreczeni kereskedő társulat soha el nem muló érdemeit szerzett ezen iskola alapjának letetésével. Intelligens felfogásának, határtalan áldozatkészségének és fenkölt szellemének örökké zengő éneke lesz az a sok elismerés, mely a halás szülők ajkairól elhangozik. Mennyi munkás kéz és világos elme kerül ki évenként ezen kitűnő intézetből, mennyi szakismeretet sajátíthat el itt a szorgalmas és választott pályáján szeretettel csüngő ifjuság, azt csak azok tudják és méltányolják, kik az intézet falai között tanulva, szerzett ismereteik révén becsületes

megélhetést és tisztas kenyeret szereznek maguknak.

Es ez a naponként fejlődő, erősödő intézet most egy új tervet akar megvalósítani. Nevezetesen az előmunkálatok már készen vannak a kereskedelmi szakoktatás egész mezejének felkarolására. Ez a törekvés ismét élénk bizonyossága annak, hogy Debreczen kereskedővilága ismét egy lépéssel kíván előhaladni neves iskolája fejlesztésében, melyet látva, igaz örömmel telik el a szívünk arra a gondolatra, hogy kulturánk, magyarságunk, kereskedelmünk fokozatos haladásának nagy munkájában egy sok gyümölcsökkel kecsgetető eszme ismét a mi ősrégi kereskedő társulatunk világos agyában és minden nemesért és szépért melegen érző szívében kelt életre.

Magyarország gazdasági élete, kulturája, a haladó kor szelleme mind igazolják a tervbevet nagy munkát, mely ha sikerül, úgy a debreczeni Kereskedelmi Akadémia egy újabb gyöngyszemet fűz azon érdemei közé, melyeket a kereskedő társulat áldozatkészségéből, szeretetéből és a saját czéltudatos működéséből szerzett.

Ezek után áttérünk az elmúlt tanév értesítőjének rövid ismertetésére:

A csinosan kiállított füzet első lapján az igazgatóság kegyeletes megemlékezést közöl az akadémia tudós tanáráról: Potomcsik Istvánról, kit élete delén szólított el az élet és halál ura, becsületes működése színteréről. Rövid szavakban, de a szív igaz bensőségével van az a mérhetetlen fájdalom kifejezve, mely egyaránt sújtotta a boldogult halálával az intézetet, a tantestületet, az ifjuságot és a tudományt. A példás szorgalma tanár, az önzetlen jó barát, az ifjuság valódi atyja és a tudomány feltűnést kerülő művelője halt meg a jeles nevelőtanító-tanárban. Neki menni kellett az enyészet vagy a hit által megvilágított világosság honába, de emlékezetét megőrzi a halás kegyelet, mely nem enyészik el, mert a szívek igaz érzéséből kél életre.

A tanintézet két buggó előjárójának halála is gyászt hozott az elmúlt évben az intézetre. Elhalt ugyanis a felügyelő bizottság egyik érdemes tagja: Erber Vilmos nagykereskedő és idősb Csanak József nagykereskedő, a tanintézet nemeslelkű alapítója. Mindketten szívükön viselték az intézet szellemi és anyagi ügyeit és Csanak József ott állott szeretettel azon intézet bölcsőjénél, melyet oly szép és hasznos irányban látott haladni szép lelkének megnyugtató öröme. Az intézet önmagát tiszteli meg, midőn az emlékezet táblájára elvülhetetlen betűkkel írja fel e két férfiu nevét, mert az ő nemes példájuk igen alkalmas arra, hogy pheroszi láng legyen az ifjuság elméje és szíve előtt.

A Kereskedelmi Akadémia értesítőjében évről-évre olvasunk egy-egy szép értekezést, utleirást, tanulmányi vagy valamelyes pedagógiai értekezést. Az idei füzetben Szántó Sámuel dr. számol be a párisi tanulmányutáról, mely kitűnően szervezte s a tanári kar felügyelete mellett az ifjakat a külföldre vezette ismereteik bővítése céljából. A tudós tanár kimerítően, vonzóan, sok tudással és a legapróbb részleteket is felölelő gondal irta meg ezen tanulmányutat elindulásától végéig s mi, kik végigolvastuk e tömör munkát, tiszta képét láttuk ama sok hasznos dolgoknak, melyeket ifjuságunk szerzett a jövőre. Nem a sablonszerű utleirás ez, hanem a megfigyelő, elemző elme szép elaboratuma, megszinesítve attól a nemes és ügybuzgó szeretettel, mely növendékei szellemét szeretettel gondozó tanár egyik legszébb jellemvonása.

Az Értesítőből nagy örömmel olvassuk hogy a tanulmányi előmenetel az intézet minden iskolájában kielégítő volt, ugyszintén az erkölcsi magaviselet ellen sem lehetett kifogást emelni.

Halásan emlékezik meg az intézet a kereskedő társulatról, mely a tanulmányut költségeire 700 koronát adott, valamint a kereskedelmi és iparkamaráról, mely 400 koronával járult a költségekhez. Az intézet 12.000 korona szubvenziót kap az államtól, Debreczen sz. kir. város 8000 koronával se-

gélyezi, míg a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 2000 koronával járul az intézet fentartásához. A felügyelőbizottság a szorgalmas és jóviseletű tanulókat az elmúlt évben is segítette tanulmányaik végzésében, amennyiben 11 tanulónak egész, 15-nek féltandijmentességet adományozott, 67 tanuló pedig kisebb-nagyobb kedvezményben részesített.

Az intézet élén dr. Bayer Ferencz igazgató áll 13 tanerővel, míg ez iskola ügyeit Novelli Ede elnöklésével egy 12 tagu felügyelő bizottság intézi.

Taneshközökkel bőven el van látva az intézet, valamint könyv- és szertára évről-évre gyarapodik. A tanári könyvtárban 1433 mű van 2898 darabban, míg az ifjusági könyvtárban 1894 mű van 2058 kötetben.

Az alsó, középső és felső tanfolyamra 122 tanuló iratkozott be, kik közül r. kath. volt 26, ev. ref. 25, ág. ev. 6, izraelita 64, mely utóbbi szám azt bizonyítja, hogy az izraelita vallású szülők gyermekeiket a reális és praktikus pályákra nevelik.

Az osztályvizsgálatok eredményének kimutatásában érdekes képét nyerjük annak, hogy a tanulók mindhárom évfolyamban, mélyen osztályzatot kaptak. Legtöbb jeles van a vallásstanban, összesen 57, legkevesebb jeles a nyelvekben, ami arra vezethető vissza valószínűleg, hogy az egyes folyamokra iratkozó tanulók roppant csekély vagy semmi nyelvismeretet hoznak magukkal és így ugyanesak dolgozniok kell, hogy megküzd-hessenek a kezdet nehézségeivel. A tanulók közül a három évfolyamon általános jeles osztályzatot 2 tanuló nyert, általános jót 29, megfelelő elégségesen 53, 1--2 tárgyból javításra utasított 28, osztályt ismételt 6, és osztályozatlan maradt 1 tanuló.

Érettségi vizsgálatra 33 tanuló jelentkezett, egy azonban ezek közül elmaradt; az írásbelin jelen volt 32 tanuló, kik közül jelesen felelt meg 1, jól 7, egyszerűen 16, javításra bocsátott 6, ismétlésre 2.

Az Önképzőkör dr. Szántó Sámuel tanár szakavatott ellenőrzése és vezetése mellett szépen működött és munkásságáról június 8-án tartott záróünnepélyen számbot be. Hassonló örvendetes eredményt tüntet fel a tornakör és az ifjusági otthon, míg a segítőegyesület vagyona a sok jótett, de gondos kezelés mellett 9229 koronára emelkedett.

Az intézet kebelében a női kereskedelmi tanfolyam is sikerrel működött. A folyamra 24 növendék jelentkezett. Itt az állami felügyeletet Mártoffy Márton nm. osztálytanácsos, főigazgató, továbbá Csánky Viktor tanfelügyelő és Szabó Kálmán kereskedelmi és iparkamarai elnök gyakorolták, ez utóbbi a kereskedelmi miniszter nevében. Örvendetes jelenség, hogy ezen a folyamon 13 nő nyert általános jeles osztályzatot.

Volt az intézetben kereskedőtanoncziskola is, melybe 183 tanuló iratkozott be, míg a kereskedelmi szaktanfolyamot 26-an hallgatták szintén szép eredménnyel.

Ezekben ismertetjük röviden a debreczeni Kereskedelmi Akadémia értesítőjét. Nem diesértünk, csak az igazságot mondtuk el felőle, működéséről, előttünk feküdvén az örvendetes eredmény. Látjuk azonkívül, ugyszólván mindennap, az ezen intézetből kikerült ifjak karrierjét. A kebeléből kikerülő tanulók az életben megállják helyüket s nem pusztán gazdag ismereteket hoznak az intézetből, hanem férfijellemet, munkakedvet, nemes ambíziót. Ez kétségkívül a vezetők, az igazgatóság és a tanárok érdeme, kik karöltve, egyetértő buzgalommal, lankadást nem ismerő igyekezettel hasznos, munkás embereket nevelnek. Méltán illeti meg tehát őket a dieseret és elismerés és mi, kik évről-évre figyelemmel kísérjük az akadémia fejlődését, haladását, halásan köszönjük meg a fentartó testületeknek és tanároknak azt az anyagi áldozatot és szellemi fáradozást, melylyel évről-évre emelik az intézet értékét, közremunkálván ez által a kultúra emelésére.

Ma, midőn a praktikus pályákra a megélhetés könnyebb és szakavatott, iotelligens ember hamarabb jut kenyérhez anreális

pályákon, — melegen ajánljuk ezt a szép multu intézetet a szülők figyelmébe, kik nyugodt lélekkel bizhatják gyermekeiket erre az intézetre, melynek kebeléből gazdasági és kereskedelmi életünk kiváló tehetségű erői kerültek ki, becsülettel és kitartóan állva meg helyüket a legexponáltabb állásokban.

A kereskedő társulat fáradságtalan, érdekes elnököiről is kell szólnunk néhány szót. Fenyéri Zádor Lajos a modern haladás embere. Szívéhez nőtt ez az intézet is és folyton arra törekszik, hogy nagygyá, erőssé és izmossá tegye azt. Lelke egész hevével gondolzza a kereskedelmi akadémiát, fárad, tesz, áldoz és egyik legnemesebb törekvése, hogy az nemesen feleljen meg ezéjének.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A hiszékenyek.** Egy, a távolba látó férfit a következő párbeszédet hallotta, mely Yuansikai santungi kormányzó és Sheng sanghaji távirtdaigazgató között folyt le:

Yuansikai: Megértettél-e hát mindent?

Sheng: Hát azt hiszed, hogy a gyengefejú fehér ördögök egyikével van dolgod, a kit az ég fia bárcsak darabokra vagdalna? Yuansikai: Távol van tőlem a szándék, hogy téged, a beszélő drót virágát megsértselek! Mit mondtál tegnap az idegeneknek?

Sheng: Azt, hogy bátran megbízhatnak benned, uram és hogy Pekingben mindenki oly egészséges, mint a makk.

Yuansikai: És elhitték neked ugye bár?

Sheng: Mindent elhisznek, uram. Ha azt mondom nekik, hogy őket is lekaszabolják, ugy ezt is rögtön megtáviratozzák Európába, mely bárcsak a föld alá sülyedne!

Yuansikai: Holnap azt mondom nekik, hogy már egy ember sem él Pekingben.

Sheng: Nagyon meg lesznek rémulve.

Yuansikai: Holnapután pedig azt mondom nekik, hogy egész Peking föl van dülva, csak a követségek állnak még.

Sheng: Ahogy parancsolod, uram, megmondom nekik. Tudom, hogy rögtön megtáviratozzák.

* **Különös nőorvos.** Párisnak Gatte d'Or nevű negyedében lakott már évek óta D. ur, aki mindenki szemében nagyérdemű orvosnak látszott. A környékben mindenki tudta, hogy valahol a város közepén klinikája van neki, melyet a legelőkelőbb társasághoz tartozó hölgyek szoktak fölkeresni, hogy tőle tanácsot kérjenek. Egyszerre azonban kiderült, hogy orvosi praksisából semmi sem igaz és hogy ő voltaképpen nem más, mint vagyonos ember, kinek azonban megvan az a szenvedélye, hogy asszonyok előtt az orvos szerepét játszsza. Maga sem tudja, hogy miként jött erre a gondolatra, melynek folytán már éveken át gyakorolta ezt a mesterséget. Hosszas gyakorlat után végre oly kitűnően tudta szimulálni, hogy orvos — hogy senki sem mert rá gyanakodni. Kurája minden betegséggel szemben egy és ugyanaz volt: csak mozgást és sétát rendelt betegének, akit azonban már előzőleg a legnagyobb komolysággal megvizsgált. Néha meg is masszírozta pácienseit, kik kezelési rendszerétől teljesen el voltak ragadtatva. Most azonban kisült az állítólagos doktor kiléte. Egy kevésbé hiszékeny hölgy, aki nem ment rá oly könnyen a lépre, elmondta a doktor különös gyógymódját férjének, ki viszont a rendőrségnél tett lépéseket. Ma a doktor ur, ki még néhány napja vidáman masszírozgatótt, zár alatt ül.

* **Darázs párba.** A Természetnek írja meg egyik olvasója a következő érdekes megfigyelést: Augusztus második felében a szép estétet arra szoktuk felhasználni, hogy csaláttal kisebb éjjeli pillangókat fogdosunk. A családok sokszor nappal is kintmaradt s nem egyszer láttunk rajta egyes Vanessa-fajokat és Theclát. Egyszer azonban egy kisebb termetű lódarazsat (Vespa crabro) pillantottunk meg, amint jóízűen fogyasztotta az édes csaláttal. El akartuk

kergetni, mikor hirtelen egy másik, jóval nagyobb, nyilsebesen rácsapott s leütötte a fatörzsről a föbe. Természetesen a támadó is utána esett s ügyes mozdulattal felül került és pillanat alatt leharapdálta a másiknak lábait és szárnyát. Ezután, mint aki jól elvégezte dolgát, lábai közt az elejtett darázs tetemével elröpült.

RÖPPENTYÜK.

* **Hogy lenne jobban?** Fát vágott a cigány egy urnál s midőn bérét a végzett munkáért ki akarta neki fizetni a gazda, így szólott hozzá:

— No, hogy akard cigány, itt van egy ezüst, meg egy papir forintos: tehát ezüstben vagy bankóban fizessem meg egy forintnyi munkadíjadat?

— Legjobban szeretném, instálom, ha ázs ezüst forintoskát belé pakkolná a ténsur abba a papir forintosba!

* **Faluról.** A gigerli iszonyu bottal sétál. Meglátja a kocsisa, ki igen szereti s így szól:

— Ej ifiuram, ne járjon ily menkö nagy bottal, mert nagyon fog fájni, ha evvel megverik.

* **Sejtelek.** — No holnap szüniidő lesz, — mondja a papa.

— De bizonyítvány is, — nyögi sejtelemteljesen Gyula.

REGÉNY.

A „Világ Szíve“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampora János.

(Folytatás.)

65.

— Igen bizony, tudom, hogy átalottad volna, hogy engem honod szokásai szerint oltárhoz vezess. Itt egész másképen áll a dolog, mert utoljára is itt hatalmas urnő vagyok s meg fogod látni, hogyan hajlonganak majd az utcán előttem. Azon kívül vagyonom is van százszor több mint akár melyik fehér asszonyoknak és...

— ...És nagyon igazságtalan vagy — fakadt ki a sennor, — nem szép tőled, hogy minden igaz ok nélkül így beszélsz rólam.

— Lehet, hogy igazságtalan vagyok, — mondá Maya és hangja elesuklott, — de mikor annyi baj áll előttünk! Először is ott van Tikal...

— Mi bajod van Tikalal? — kérde a sennor.

— Nőül akar venni, vagy pedig kaczika akar lenni, ami különben egyre megy, mindenestre pedig csak ugy küzdelem nélkül nem fog rólam lemondani. Azután itt van atyám, ki istenem és országán kívül nem tekint senki mást, s a ki csak olybá néz engem, mint betépet egy nagy játékhöz; igen bizony, engem és téged is. Boldog, derült napjainknak vége van, elkövetkeztek a borusak s aztán eljön az éjszaka. Mostantól kezdve még beszélni sem igen lesz alkalmunk egymással, mert mindig tisztekkel és udvarhölgyekkel leszek körülvéve, akik megvigyázzák minden tettemet s kilesik minden szavamát s rajtuk kívül még atyám is szemmel fog tartani.

— Kezdem bánni, hogy nem fogadtam meg ítéledet s nem állottam meg a hegység tulsó oldalán, — felelé a sennor. — Mit gondolsz, nem lehetne még elmenekülni?

— Nem, késő már, most már nem marad hátra más, mint előre haladni s szemébe nézni sorsunknak, lett légyen az jó avagy rossz. Hanem esküdjél meg nekem az én isteneimre, vagy a tiedre, vagy bármelyikre, a melyik szent előtted, hogy történéjék bármi is, a meddig élek, nem hagysz el engem, minthogy én nem hagylak el téged. — Így szólván, megfogta a sennor kezét s kérő tekintettel nézett szemébe.

Ebben a pillanatban Zibalbay, ki eddig gondolataiba merülve járt előttünk, történetesen hátrafordult s meglátta őket.

— Jer ide, leányom s te is, fehér ember, — szólt komoly hangon, — figyeljete jó! mindketten. Öreg vagyok, de szemem azért még jó és hallásom éles, ha mindjárt ott a pusztában nem is látszottam sok dologról tudomást venni, a mit láttam és hallottam. Itt azonban a saját országomban másként van. Jegyezd meg, fehér ember, hogy leányom, a Szivnek urnője, magasan áll felletted rangban s azt hiszem, ugy is fog maradni. Megértetted, hogy mit akarok ezzel mondani?

— Nagyon is értem, — felelt a sennor s ugyancsak küzködött, hogy mérsékelje haragját, — de mondjad óh főnök, szép eljárás volt-e tőled, hogy ezt nem tartottad helyénvalónak elmondani hamarabb? Nem jut eszedbe, hogy ha mi és valaki, a ki már halott, nem vagyunk ott, hogy megmentünk téged, csontjaid ma már ott fehérlőnek az erdőségben? Miért nem mondtad akkor, hogy lányod nem hozzámvaló?

— Mert a gondviselés küldött, hogy megmentse engem, mert szükségem volt rád, fehér ember s mert ugy lehet, hogy még ezután is szükségem lesz még rád, — felelt Zibalbay nyugodtan. Ha nem tartom vala ezt szemem előtt, elváltunk volna még a hegység tulsó oldalán.

— Ezek után csakugyan én se bánom, ha ugy lett volna, — véle a sennor.

— Lehet, hogy egyszer még én is azt kívánám, — mondá az öreg mogorván. — De most már itt vagy és nem ott, talán életednek egész tartamára s kötelességem figyelmeztetni rá, hogy hatalmamban vagy. Egyetlen szavamba kerül, hogy felemeljelek, vagy pedig lesujtsalak egészen a föld alá, ezért hát vigyázz magadra s elégedj meg azzal, a mit tetszésem juttat neked. Ne tekint, hiába tekintesz hátad mögé, a menekülés már lehetetlen. Hajoljál meg akaratom előtt s nem lesz semmi bántódásod, szegülj ellene és összemorzsolak. Beszéltem. Most pedig légy szíves, haladj előttem, te pedig, leányom, eredj a hátam mögé.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telap (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiténő hatású a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgáltatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDES KUTY L. ásványviznagykereskedés
cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes
fagymentes kutszivattyúk
60 koronától kezdve
díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak
bázhoz szállítással **gyári áron** kaphatók.
A szüret idejére pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu
Borsajtók és szőlőzuzók
lesznek raktáron a
Debreczeni
Vasöntőde és Géplakatosság
Péterfia—Hadház-utcai telepen,
mely mindennemű gazdasági, ipari- és
háztartási gépek javítását is legjutányosab-
ban végzi.

ECZETET MAGA KÉSZITENI

(Igen nagy megtakarítás)
minden háziasszony tud, ha a
kedvelt „Vinacet“ eczet-eszenciát
használja.

Vinacet-eczet

1. finom ízű és jószagú,
2. legmagasabb konserváló erejű,
3. bakteriummentes,
4. megromolhatlan,
5. sokkal olcsóbb, mint a készen
vásárolt eczet (1 liter eczet
10—15 fillérbe kerül).

A Vinacet be van vezetve számos elő-
kelő háztartásba; róla elismerő vélemények
szólnak. Vinacet csak olyan üvegekben kerül
eladásra, mint a fenti ábrán látható.

Ára: $\frac{1}{4}$ literes üvegben 1 korona,
1 literes üvegben 3 korona.

Készletben csemege-üzletekben, gyarmatáru-
üzletekben és drogeriákban.

DEBRECZENBEN kapható: **Csanak József és**
Tóth Kálmán kereskedésében.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer
kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** özégnél Debreczenben.

Pártoljuk a hazai ipart!

Első debreczeni
fésűgyár
Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor- és bivaly-
szaruból készített fésűből dusan be-
rendezett raktárát a n. é. közönség szives
megtekintésére.
Készít továbbá minden szaruból elő-
állítható tárgyakat a legjutányosab áruk
mellett.
Ismét eladónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben
teljesen jártas — magyar illetőségű
szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

601.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881.
évi IX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. tör-
vénszék 10365/1900. V. számú végzése által
Löble H. nagyvárad cég végrehajtató ja-
vára Treuhaff Bernát és neje Mezei Rezsín
ellen 200 korona tőke, ennek 1900. év ápri-
lis hó 5. napjától számítandó 6% kamatai
és eddig összesen 62 korona 94 fillér per-
költség, 8 kor. 14 fil. hirdaphirdetés követelés
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-
mával bíróság felülfoglalt és 2985 kor. 10 fil.-re
beesült még el nem árverelt szobai butorok,
buza és rozstermés, gazdasági eszközök,
esztergályozott munkák a egyebekből álló
ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.
Mely árverésnek az 1900. V. 561/2. sz.
kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszí-
nén, vagyis Érmihályfalván alperesek laká-
sánál leendő eszközzésére 1900. évi augusztus
hó 17-ik napjának délelőtt 9 órája határ-
időül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,
1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t. cz. 108. § ban megállapított
feltételek szerint lesz kifizetendő.
Egyszermind azok, kiknek korábbi fog-
lalások az iratokból ki nem tűnik s az
elárverezendő ingók vételárából kielégítésé-
hez tartanak jogot — jogaik érvényesítése
iránt az 1881. év LX. t. cz. 111. §-ára
figyelmeztetnek.

Kelt Székelyhidon, 1900. évi július hó 17.
Ruttkay,
kir. bírósági végrehajtó.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez ne-
gyed és nyolczad alakban, fehér,
vonalzott, koczkázott és merített
minőségben, **nyomással** és
anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű,
finomabb, valamint a legnagyobb
fényüzéssel és művészettel ki-
állított formában.

Billet du Correspondence,
csinos tokokban.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegyszerű-
rűbb módon önmaga készítheti
monogramjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastag-
ságban és pedig:

fogalmazó-,

középfinom irodai

legfinomabb „

okmány- és

miniszteri papír.

Író tollak, Tollszárazak, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-
tollak, egyenkint, tuczatonkint
és dobozokban.

Tollszárazak óriási választékban a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkell,
szaru, sündisznó-tüske és csont-
ból.

Irodai és disztentatartók, zseb-
ben hordozható tentatartók fából,
nikkelből, mindenféle elképzel-
hető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

CSOKONAI-
papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utca 13.